

Regie en Verbinding in Herstelbemiddeling

MAART 2026

Het meemaken van een ingrijpende gebeurtenis, zoals een misdrijf, verkeersongeval, medisch incident of grensoverschrijdend gedrag kan veel impact hebben op slachtoffers, daders/veroorzakers en andere betrokkenen. Sommigen willen daarna graag met elkaar in contact komen, om antwoorden te krijgen of geven op vragen, excuses te maken of ontvangen, of een eigen verhaal te delen. In zo'n geval kunnen partijen met elkaar in contact worden gebracht.

Perspectief Herstelbemiddeling helpt bij verschillende vormen van contact (bijvoorbeeld een gesprek of begeleide briefwisseling) tussen slachtoffers, daders/veroorzakers en andere betrokkenen. Deze zogeheten 'herstelbemiddeling' is een vorm van herstelrecht en staat los van het strafproces, is niet aan tijd gebonden en is kosteloos voor de deelnemers.

Het NSCR onderzoekt de ervaringen en onderliggende mechanismen van mensen die deel (willen) nemen aan herstelbemiddeling.

Positieve waardering herstelbemiddeling

Respondenten zijn positief over hun ervaringen met het bemiddelingsproces. Zij waarderen hun deelname, ongeacht hun rol (slachtoffer, naaste, nabestaande of dader/veroorzaker), de soort ingrijpende gebeurtenis en de uitkomst van het bemiddelingsproces. De begrippen agency en communion verklaren deze positieve waardering:

Agency: de respondent ervaart regie

Respondenten kunnen regie nemen in het proces en krijgen beter inzicht in hun eigen gedachten, gevoelens en behoeften.

Het maatwerk dat Perspectief Herstelbemiddeling kan leveren, speelt een belangrijke rol in de positieve waardering: het biedt ruimte voor respondenten om regie te voelen.

Communion: de respondent is in verbinding

Respondenten voelen zich gehoord door de bemiddelaar en de andere partij. Zij zoeken en ervaren duidelijke steun bij en van hun sociale omgeving. Hun vertrouwen in de Nederlandse rechtsstaat lijkt positief beïnvloed te worden.

Bemiddelaars spelen een belangrijke rol, zij maken verbinding met de respondent, maar geven respondenten ook handvatten om de verbinding met hun sociale omgeving te verstevigen. Bemiddelaars zijn professioneel en bieden ruimte voor herstel van agency en communion.

Hoe zit het met...?

Wat als er geen bemiddeld contact plaatsvindt?

Ook dan voelen respondenten meer regie en verbinding. Het proces, de voorbereiding en het contact met de bemiddelaar zijn hierbij belangrijk.

Is herstelbemiddeling niet emotioneel belastend?

Herstelbemiddeling wordt door respondenten vaak als emotioneel belastend ervaren, maar ze geven aan dat het de moeite waard is.

Wat zijn de effecten op de lange termijn?

Zes maanden na het contact met Perspectief Herstelbemiddeling of de andere partij, waren respondenten even positief over hun gevoel van regie en verbinding, en op andere gebieden in hun leven zoals sociale relaties.

De unieke onderzoeksoptzet

Om de ervaringen van mensen die deel (willen) nemen aan herstelbemiddeling te onderzoeken, gebruikten we een unieke combinatie in onze onderzoeksoptzet: een vragenlijst met drie meetmomenten, interviews en een controlegroep.

Door op drie meetmomenten een vragenlijst af te nemen, konden we ontwikkelingen in de tijd volgen. Hierbij namen 131 respondenten deel aan (een of meerdere) metingen. Daarnaast zijn er 31 interviews gehouden.

Het onderzoek kunnen we niet geheel generaliseren naar alle cliënten van Perspectief Herstelbemiddeling. 12% van de mensen die gevraagd zijn om mee te doen met het vragenlijstonderzoek, hebben dat gedaan. Er hebben relatief veel slachtoffers van zedendelicten meegedaan en relatief weinig daders.

Voor de toekomst

Het herstelbemiddelingsproces

Uit het onderzoek blijkt dat de verschillende stappen binnen het bemiddelingsproces allemaal belangrijk zijn voor het herstel van regie en verbinding en dat de waarde niet uitsluitend ligt in het daadwerkelijke bemiddelingscontact. Meer bekendheid met dit gegeven kan de deelnamebereidheid vergroten.

De bekendheid van herstelbemiddeling zou groter mogen zijn. Voor een deel van de respondenten was het een zoektocht om bij herstelbemiddeling terecht te komen. Zij hadden graag eerder geweten dat het bestaat.

Het afrondingsproces

Uit het onderzoek blijkt dat sommige respondenten het lastig vonden dat een bemiddelingstraject stopt. Een aanbeveling is om te onderzoeken wat in de afronding nog geboden kan worden.

Daarnaast speelt de sociale omgeving van respondenten een belangrijke rol. Onderzocht kan worden wat Perspectief Herstelbemiddeling daar nog meer in kan ontwikkelen, zoals de huidige herstelcirkels.

Deze factsheet is gebaseerd op het rapport:

M Kragting, C van den Berg, A Bosma, N Elbers, S Zebel en A Pemberton (2026). Regie en Verbinding in Herstelbemiddeling. NSCR.